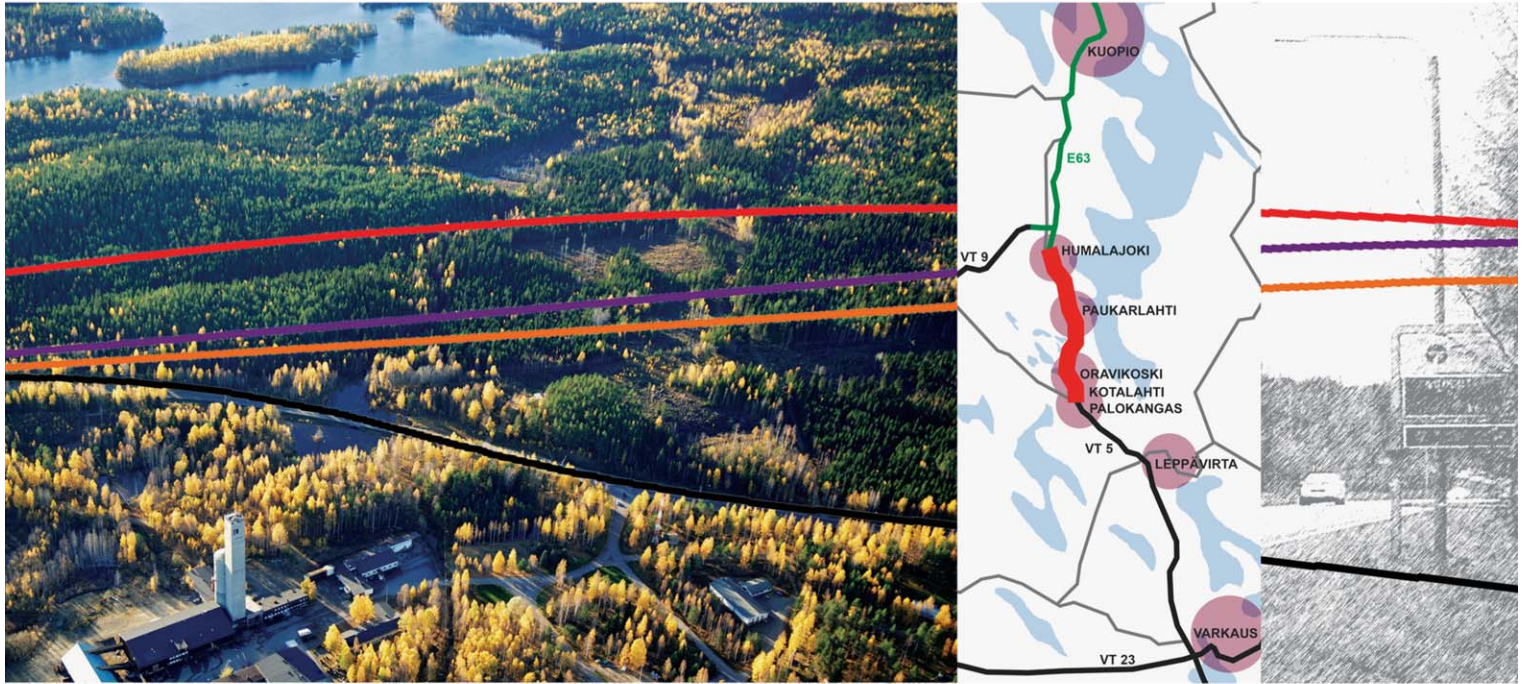

Valtatien 5 osuuden Leppävirta - Kuopio kehittäminen välillä Palokangas - Humalajoki, Leppävirta ja Kuopio

Ympäristövaikutusten arviointi

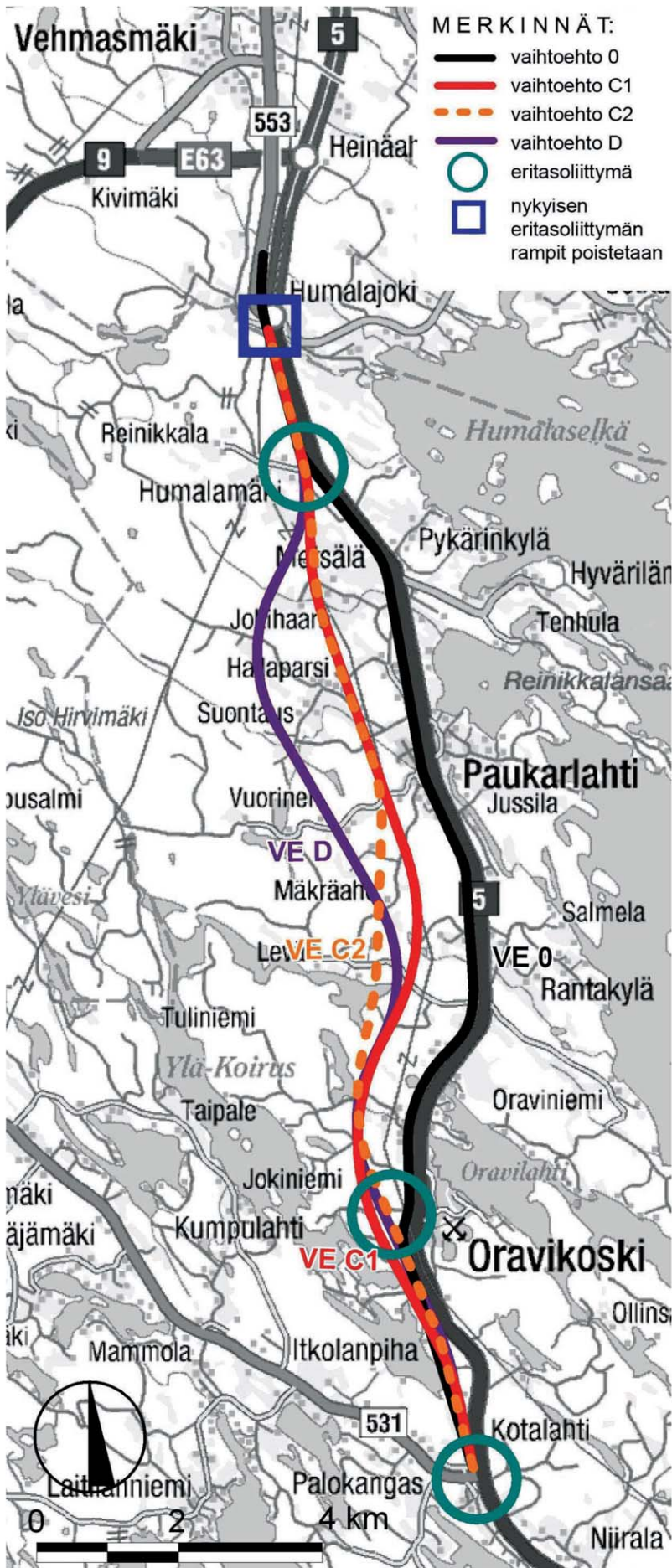
Valtatie 5 Helsingistä Sodankylään on valtakunnallisesti tärkeä itäisen Suomen pääväylä. Väylä kuuluu myös osana yleiseurooppalaiseen TEN -liikenneverkkoon ja on osa valtakunnallista erikoiskuljetusten verkkoa. Liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän mietinnössä valtatie 5 välillä Helsinki - Kajaani on ehdotettu osaksi korkeaa laatutasoa edellyttävää pääteiden runkoverkkoa.

Arvioitu hanke koskee valtatie 5 välin Palokangas - Humalajoki parantamista Leppävirran ja Kuopion alueella. Hankkeen tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta luomalla laatutasoltaan yhtenäinen, mahdollisimman häiriötön ja runkotien vaatimukset täyttävä tieosuus sekä minimoida liikenteen ympäristölle aiheuttamat haittavaikutukset. Tavoitteena on myös, että hanke on taloudellisesti mahdollisimman kannattava.

Ympäristövaikutusten arviointi on suoritettu YVA-lain edellyttämällä tavalla ja arviointiohjelmaa noudattaen. Ympäristöviranomaisen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa edellytetyt täydennykset ja esiin tulleet seikat on huomioitu arviointityössä.

Pohjois-Savon liitto valmistelee samanaikaisesti tietä koskevaa muutosmaakuntakaavaa ja Leppävirran kunta Kotalahti-Oravikoski-Paukarlahti -alueen osayleiskaavaa.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on tutkittu valtatie 5 parantamista nykyisessä ja uusissa rinnakkaisissa maastokäytävissä nykyisen valtatie 5 länsipuolella. Arvioinnissa lähtökohtana on ollut kapea keskikaiteellinen moottoritie. Nopeusrajoitus uudella väylällä on 100 km/h. Kevyen liikenteen olosuhteita parannetaan kevyen liikenteen väylillä ja nykyisen tien pienillä parannustoimenpiteillä.

Arvioidut vaihtoehdot.

Genimap Oy, Lupa L4356

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeeseen on sovellettu ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (laki 468/1994, muutos 458/2006). Tarkoituksena on, että ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella ja että arvioinnin tulokset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa ja päätöksenteossa. Samalla lisätään kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua hankkeen suunnitteluun ja turvataan heidän riittävä tiedonsaantinsa ympäristöön vaikuttavissa asioissa.

Ympäristövaikutusten arviointiprosessin tarkoituksena on parantaa päätöksentekoa esittämällä päätöksenteon perustaksi entistä monipuolisempaa aineistoa.

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat:

- ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- luonnonvarojen hyödyntämiseen
- edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Vaihtoehdot

Vaihtoehdossa 0 tietä ei rakenneta uuteen maastokäytävään, vaan nykyisellä valtatiellä tehdään pieniä parantamistoimenpiteitä, kuten kevyen liikenteen väyliä, liittymäjärjestelyjä sekä meluesteitä. Vaihtoehto 0 on vertailuvaihtoehto. Maankäytöllisistä ja ympäristöllisistä seikoista johtuen valtatie nykyiselle paikalle ei voida rakentaa runkotien vaatimukset täyttävää tietä. Vaihtoehdossa 0, kuten kaikissa uusissa linjausvaihtoehdoissakin, tietä on Kotalahden kaivoksen kohdalla siirretty länteen.

Vaihtoehdoissa C1, C2 ja D tie suunnitellaan kokonaan uuteen maastokäytävään nykyisen valtatieen länsipuolelle. Vaihtoehdot sisältävät eritasoliittymät Palokankaalla, Oravikoskella ja Humalamäessä sekä Humalajoen nykyisen eritasoliittymän rampin poiston.

Keskeisimmät vaikutukset

Vaihtoehto 0

Tien parantaminen nykyisellä paikallaan on tarkasteltavista linjauksista luonnonolojen kannalta paras vaihtoehto. Se aiheuttaa vähiten haittavaikutuksia arvokkaille luontokohteille, kuten esimerkiksi linnuille, liito-oraville ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaille kokonaisuuksille. Kiinteistöille ei myöskään aiheudu merkittäviä haittavaikutuksia, kuten muissa tutkituissa vaihtoehdoissa.

Vaihtoehto aiheuttaa sekä Paukarlahden kylässä että Oravikosken taajamassa suuria haittoja liikenteen toimivuuden, maankäytön kehittämisen ja ympäristön kannalta. Liikenneturvallisuus heikkenee liikennemäärien kasvaessa. Melusteiden ja kevyen liikenteen väylien rakentaminen heikentää kyläkuva ja kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Erityisen herkkä tien leventämisestä aiheutuville maisemallisille muutoksille on Paukarlahden kylä, joka on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Vaihtoehdot C1, C2 ja D

Kaikissa vaihtoehdoissa etu verrattuna tien parantamiseen nykyisellä paikallaan on se, että linjaukset kiertävät nykyiset kylät ja erityisesti Paukarlahden valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen. Vaihtoehdot mahdollistavat Oravikosken ja Paukarlahden maankäytön kehittämisen. Liikenteen sujuvuus ja kevyen liikenteen olosuhteet paranevat sekä pitkän matkan ja rinnakkaistielle jäävän paikallisen liikenteen liikenneturvallisuus nykyisellä tiellä paranee.

Ongelmallinen osuus luonnon, maiseman ja ympäristön viihtyvyyden kannalta on kohta, jossa linjaukset ohittavat Kivilammen ranta-alueen sen kaakkoiskulmassa. Tähän kohtaan on kaikissa vaihtoehdoissa rakennettava huomattavat penkereet, joilla on myös huomattava estevaikutus. Linjaukset ovat lähellä Kivilampea, jotta Kivilammen ja Oravikosken välinen luonto- ja kulttuuriarvoiltaan yksi tarkastelualueen monimuotoisimmista kokonaisuuksista on voitu kiertää.

Näkymä nykyiseltä valtatieltä 5 Paukarlahdessa.

Vaihtoehdot C1 ja C2

Kumpikin linjaus kiertää liito-oravien reviirit ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet. Vaihtoehdoista ei aiheudu pohjavesien pilaantumiseriskiä. Linjaukset kulkevat pääosin nykyistä voimalinjan maastokäytävää mukaillen. Etuna on, että näillä osuuksilla säästytään täysin uusien alueiden raivaamiselta. Tien ja voimalinjan yhteisen maastokäytävän haittana on estevaikutus ekologisille käytävillä ja se, että maastoon raivataan entistä leveämpi ympäristön viihtyvyyttä heikentävä avoin vyöhyke. Viihtyvyys heikkenee myös Paukarlahdessa nykyisen valtatie 5 ja voimalinjakäytävässä kulkevan uuden tielinjauksen välisellä suhteellisen kapeaksi jäävällä vyöhykkeellä, kun häiriötekijä on alueen molemmilla puolilla. Alueella on paljon asukkaita. Lisäksi uusi linjaus on este mm. virkistys- ja ulkoilukäytölle. Pyöreisenpuron ylitys on luonnon monimuotoisuuden kannalta haitta. Tässä kohdassa maaston topografia on vaihteleva ja Paukamäen pohjois- ja eteläpuolella joudutaan tekemään huomattavia pengerryksiä ja leikkauksia, jotka näkyvät maisemassa kauas ja heikentävät ympäristön viihtyvyyttä.

Vaihtoehdon C1 etu muihin vaihtoehtoihin nähden on se, että linjaus on maaston muotoon nähden luonteva. Luonnonolojen kannalta erityinen haitta on kohta, jossa tie kulkee läheltä Ahvenlammen rantaa.

Vaihtoehdon C2 linjaus ei ole maaston muotoon nähden luonteva. Se ylittää muista vaihtoehdoista poiketen Kivilahden pohjukan, josta aiheutuu haittavaikutuksia ranta-alueiden kasvillisuudelle ja eläimistölle. Sen lisäksi vaihtoehto aiheuttaa häiriötä loma-asutukselle muita vaihtoehtoja enemmän.

Vaihtoehto D

Linjaus kulkee maaston muotoon nähden luontevasti. Vaihtoehdossa estevaikutus ekologisiin käytäviin on pienempi kuin C1 ja C2 vaihtoehdoissa, koska linjaus ei seuraa voimalinjakäytävää. Linjaus kiertää yhtenäisen kylämiljöön kannalta keskeisimmät peltoaukeat muita vaihtoja paremmin. Vaihtoehto mahdollistaa esitetyistä vaihtoehdoista parhaiten maankäytön laajamittaisen kehittämisen.

Tie rakennetaan täysin uuteen maastokäytävään, joten tie on koskemattomassa luonnossa suurempi häiriötekijä kuin muissa vaihtoehdoissa. Vaihtoehto on ainoa, joka aiheuttaa pohjavesien pilaantumiseriskin, koska se ylittää Vuorisennmäen pohjavesialueen. Linjaus kulkee myös Vuorisennmäen kahden liito-oravaesiintymän välistä ja samalla niiden reuna-alueiden yli. Molemmilla on liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka, mikä saattaa siten heikentää liito-oravan elinmahdollisuuksia muita vaihtoehtoja enemmän.

Vuorovaikutus ja tiedottaminen

Hankkeen eri vaiheista on tiedotettu lehdissä Leppävirran ja Kuopion alueilla. Arviointiselostusvaiheessa on järjestetty yleisötilaisuuksia sekä asukasryhmätilaisuuksia. Myös Oravikoskeä, Paukarlahtea ja Kotalahtea koskevaa kyläsuunnitelmaa laativat asukkaat ovat olleet tiiviisti mukana työssä.

Asukasryhmätilaisuus Oravikoskella tammikuussa 2006.

Arviointiselostus kuulutetaan, asetetaan nähtäville ja siitä pyydetään viralliset lausunnot. Nähtävilläoloaikana voivat asukkaat ja muut osalliset antaa arvioinnista palautetta tai ilmaista mielipiteensä hankkeen yhteysviranomaiselle. Yhteysviranomainen antaa lausuntojen ja mielipiteiden pohjalta oman, kootun lausuntonsa alkuvuodesta 2007.

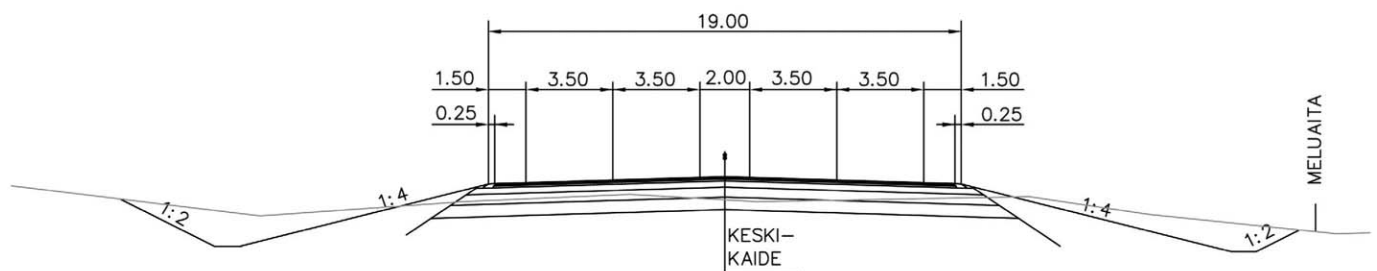
YVA-menettelyn ja yleissuunnittelun yhteenkytkentä

Suunnittelutyön ensimmäisessä vaiheessa on laadittu rinnakkain tien alustava yleissuunnitelma. Sen jälkeen, kun yhteysviranomainen on antanut lausuntonsa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Tiehallinto tekee päätöksen tielinjauksesta, joka viimeistellään tien yleissuunnitelmaksi vuoden 2007 aikana. Päätöksessä huomioidaan arviointiselostuksesta saadut lausunnot ja mielipiteet. Linjaus on joku alustavista vaihtoehdosta tai niiden yhdistelmästä.

Projektiin voi tutustua internet-sivuilla:

www.tiehallinto.fi/vt5palokangas-humalajoki

Aineisto on nähtävillä myös tiepiirissä, Kirkkokatu 1, Kuopio.

Kapean keskikaiteellisen moottoritien periaatepoikkileikkaus.

LISÄTIETOJA:

Tiehallinto, Savo-Karjalan tiepiiri

Matti Romppanen

puh. 0204 22 5121

matti.romppanen@tiehallinto.fi

Airi Muhonen

puh.0204 22 5383

airi.muhonen@tiehallinto.fi

Pohjois-Savon ympäristökeskus

Yhteysviranomainen

Jorma Lappalainen

puh. 0204 90 4864

jorma.lappalainen@ymparisto.fi

WSP LT-Konsultit Oy

Markku Hulkkonen

puh. 09 - 6158 1330

(1.1.2007 alkaen puh.0207 864 205)

markku.hulkkonen@wspgroup.fi

Veli-Markku Uski

puh. 09 - 6158 1309

(1.1.2007 alkaen puh.0207 864 432)

veli-markku.uski@wspgroup.fi